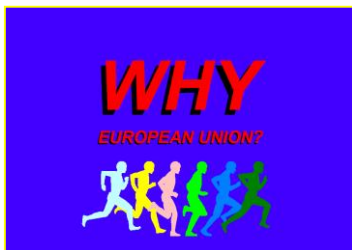

POSTDIPLOMSKE STUDIJE

POLITIKA PROŠIRENJA EU
- uvod -

Prof dr Gordana Djurović
Univerzitet Crne Gore

KALENDAR PREDAVANJA

Politika proširenja EU

datum	PREDMETNA JEDINICA
21.10.2020.	EU osnovni indikatori, osnivanje, Hronologija procesa proširenja Teorije integracija
	EU kao MO EU i pridruživanje,
	Lisabonski ugovor EU institucije
	Politika proširenja i Zapadni Balkan Proces stabilizacije i pridruživanja
	Crna Gora: od spoljnotrgovinske ka evropskoj integraciji Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju Program pristupanja Harmonizacija zakonodavstva
	Administrativni kapaciteti za pristupne pregovore – institucije, obuka, komunikaciona strategija Pretpristupna pomoć EU - IPA; Perspektive proširenja

Metodologija nastave i ispitivanja

- Predavanja i diskusija
- Literatura
- Usmeni ispit

Ispitne obaveze

- po knjizi: „EU i CG: Politika proširenja“, **2012**, (fotokopirnica Šofranac - RXCopy, Moskovska ulica) i
- Crna Gora i EU, proces pristupanja, inovacija (**Oktobar 2020**);
- **NAČIN POLAGANJA ISPITA: usmeni ispit !**
- **Ispitna pitanja**
- prvo pitanje: I glava – Ideja EI, nastanak EU i PP 15-139) i II glava, EU kao nadnacionalna organizacija *sui generis* (139-168),
- drugo pitanje: III glava – EU nakon Lisabonskog ugovora, politički i pravni aspekt (dio 169-202, dio 202-275, o Institucijama EU – samo po jedno pitanje po instituciji) i V glava (319-373), PP EU i zemlje ZB
- treće pitanje: Crna Gora, VI glava (373-553)
- **ISPITNA PITANJA – BLAGOVREMENO!**

L i t e r a t u r a

Osnovna:

- **Djurović Gordana, Evropska unija i Crna Gora: politika proširenja**, Ekonomski fakultet, Podgorica, 2012;
- Đurović G., Evropska unija i Crna Gora, proces pristupanja, EU info centar Rev., **Oktobar 2019**; elektronski

<http://euic.me/wp-content/uploads/2017/12/EU-i-Crna-Gora-proces-pristupanja-WEB.pdf> - link za verziju iz dec. 2017.!

Šira literatura:

- **Miščević Tanja, Pridruživanje Evropskoj uniji**, Službeni glasnik, Beograd, 2009;
- **Prokopijević Miroslav, Evropska unija - Uvod**, Službeni glasnik, Beograd, 2011; -
- **Janjević Milutin, Konsolidovani ugovor o Evropskoj uniji** – od Rima do Lisabona, Službeni glasnik, Beograd, 2010;
- **Baldwin Richard, Wyplosz Charles**, Ekonomija evropskih integracija, Datastatus, Beograd, 2010;
- **Mintas-Hodak Ljerka (red.)**, Evropska unija, Mate, Zagrebacka skola ekonomije I menadžmenta, Zagreb, 2010;

- Ali M. El-Agraa, ***The Europe Union Economics & Policies***, Prentice Hall, 2011.
- John Peterson and Michael Shackleton, ***The Institutions of the European Union***, Oxford University Press, 2002
- Neill Nugent, ***The Government and Politics of the European Union***, Palgrave Macmillan, 2003,
- Helen Wallace, William Wallace and Mark A. Pollack, ***Policy-Making in the European Union***, Oxford University Press, 2005
- ***Making Policy in Europe*** (edited by Svein S. Andersen and Kjell A. Eliassen, Sage Publications, 2001
- **Heather Grabbe**, *The EU's Transformative Power Europeanization through Conditionality in CEE*, Palgrave, McMillan, 2006;
- **Derek Beach**, *The Dynamics of European Integration*, Palgrave McMillan, 2005;
- **Dr Gordana Ilic Gasmi**, ***Reforme Evropske unije – institucionalni aspekti***, Prometej, Beograd, 2004
- **Miroslav N. Jovanović**, ***Evropske ekonomske integracije***, Ekonomski fakultet, Beograd, 2004.g.
- **Jean Claude Zarka**, ***Osnovi institucija EU*** /prevod/, Venino, Beograd, 2004;
- **Milica Delević**, *Regionalna saradnja*, Scharlot paper, 2007, Institut za bezbjednosne studije, Pariz.
- Marie Luise Herschtel, ***Proširena Evropa – ekonomske promjene i očekivanja***, Ministarstvo za ekonomske odnose sa I inostranstvom I evropske integracije, Podgorica, 2005; /prevod/
- Jackueline Ditej de la Rochere, ***Uvod u evropsko pravo***, Ministarstvo za ekonomske odnose sa I inostranstvom I evropske integracije, Podgorica, 2005; /prevod/
- **Pelkman, J. (2006): *European Integration - Methods and Economic Analysis***, Pearson Education, Harlow (England),

- Hanes Hofbauer, **Proširenje EU na Istok** , Filip Višnjić, Beograd, 2004; /prevod/
- Jean Mark Favre, **Osnovi Evropske unije I komunitarnog prava**, Venino, Beograd, 2004; /prevod/
- **Prof dr Jan Vinter** (Free University, Amsterdam), **Pravo EU, USAID, Beograd, 2006;**
- Veran Stančetić, **Region kao razvojna perspektiva u EU**, Službeni glasnik, Beograd, 2010;
- Medović Vladimir, **Medjunarodni sporazumi u pravu EU**, Službeni glasnik, Beograd, 2009;
- Foucher Michel (Mišel Fuše), **Evropska unija pola veka kasnije: stanje i scenariji obnove**, Službeni glasnik, ISAC, Beograd, 2010;
- Sajmon Hiks, **Politički sistem Evropske unije**, Službeni glasnik, Beograd, 2007;
- Puškarić Mladen, **Razvoj europske integracije**, Studia vita, Zagreb, 2010;
- Bonde Jens-Peter, **The Lisbon Treaty, The Readable Version**, IND/DEM group in the European Parliament, Foundation for EU Democracy, 2008;
- Knežević-Predić Vesna, **Kako nastaje i deluje pravo Evropske unije**, Službeni glasnik, Beograd, 2009;
- **CANU, Crna Gora u XXI stoljeću – u eri kompetitivnosti, podprojekat Integracija u evropske i evroatlantske strukture, knjiga 73/4, CANU, oktobar 2010;**

Dokumenti EK (EU)

- Progress reports 2002-2020;
 - Enlargement strategy, 2005, 2006, 2008, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2018, 2019, 2020;
 - DG NEAR (ex DG Enlargement) – EU 10+2+1, iskustva pristupanja "novih" država članica i ključni dokumenti;
 - dokumenti o zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima;
 - IPA i razvojna pomoć
 - Komunikaciona strategija
 - Evropski parlament
 - Evropski savjet
- Info portali:** Europortal, Euroactiv...
- Sajtovi vlada** država članica i država pristupnica
- Elektronski izdanja časopisa:** Europe's world, South-East European Review, European perspective journal..
- POLICY BRIEFS: European Council on Foreign Relations (www.ecfr.eu)
- ČASOPISI!!!**

Crna Gora

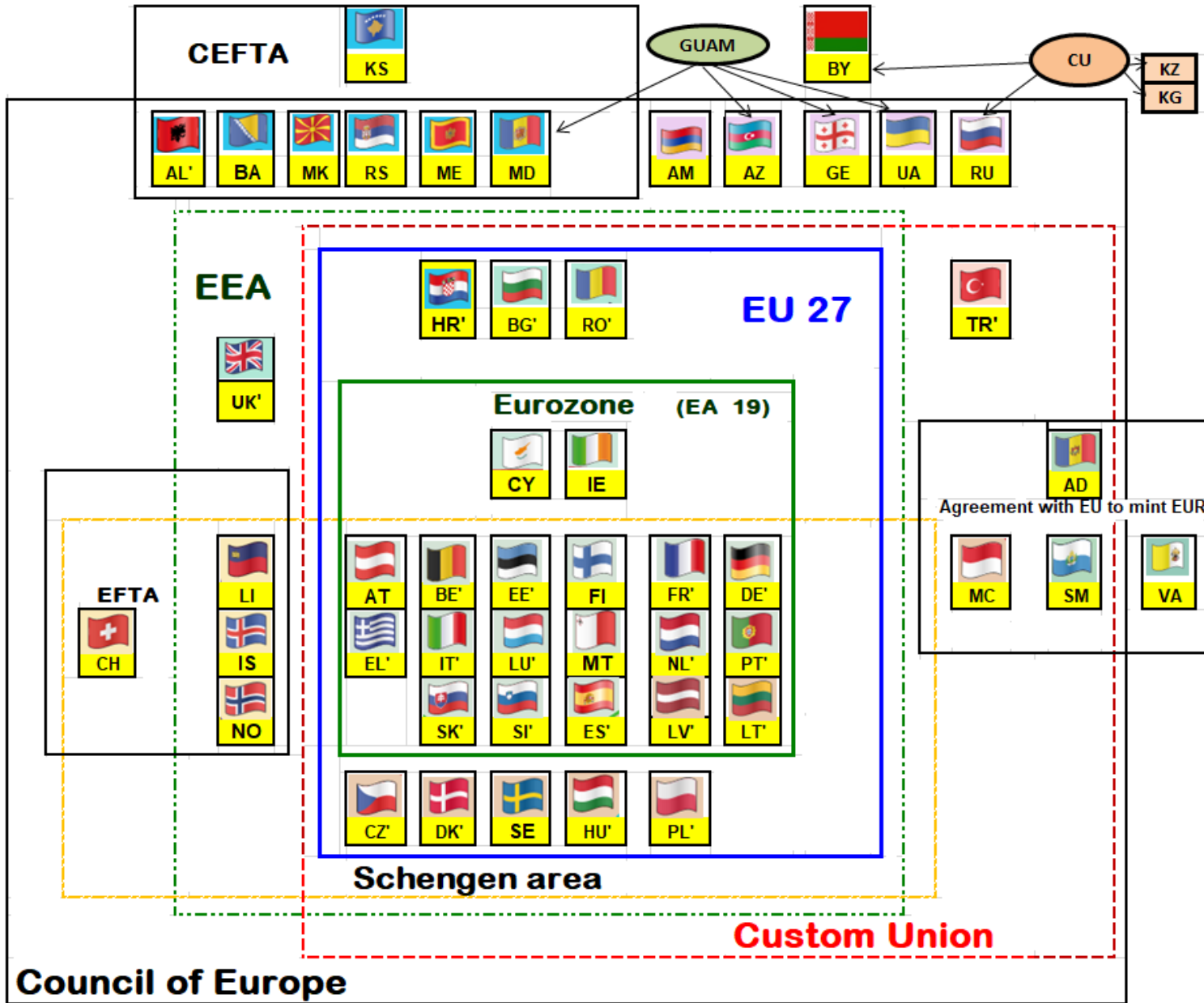
- **Sporazum** o stabilizaciji i pridruživanju, oktobar 2007
- Nacionalni program za integraciju Crne Gore u EU 2008-2012, danas **Program pristupanja CG 2020-2022**
- Komunikaciona strategija, 2020
- Kvartalni izvještaji za Skupštinu Crne Gore (od juna 2005.godine – ..)
- Upitnik EK sa odgovorima (www.upitnik.gov.me)
- Biblioteka KEI i informacije usvojene na Vladi (<http://www.kei.gov.me>)
- Strategije: antikorupcija, državna uprava, Program ekonomskih reformi – ERP 2017-2019, Razvojne smjernice 2020, SEE 2020, Strategija pametne specijaltacije...
- Magistarski radovi i doktorske disertacije – biblioteka Ekonomskog fakulteta i FPN u Podgorici
- Sajt www.eu.me info o pregovorima!

Politički aspekti procesa evropskih integracija i

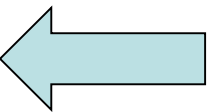
Zapadni Balkan

EU	EUROPE
BE'	ME'
BG'	IS
CZ'	MK'
DK'	RS
DE'	TR'
EE'	AL'
IE	BA
EL'	AD
ES'	AM
FR'	AZ
IT'	BY
CY	CH
LV'	MC
LT'	MD
LU'	NO'
HU'	RU
MT	SM
NL'	UA
AT	LI
PL'	VA
PT'	KZ
RO'	GE
SI'	KS*
SK'	UK'
FI	
SE	
HR'	

In NATO (30) - US & CA, EU21 excl. AT,CY, FI, IE, MT, SE, + UK, AL,IS, NO, TR, MK & Montenegro

Pojašnjenje integracionog grafika

- **In EU, not in NATO** – Austria, Cyprus, Finland, Ireland, Malta, Sweden.
- **In NATO, not in EU** – Canada, Iceland, Norway, Turkey, USA, Albania, MNE, MK, UK /total 30/
- **In NATO and in EU /21/**: Belgium, Bulgaria, **Croatia**, Czech Republic, Denmark, Germany, Estonia, Greece, Spain, France, Italy, Lithuania, Latvia, Luxembourg, Hungary, Nederland, Poland, Portugal, Romania, Slovenia, Slovak Republic,
- **Council of Europe** – row on top – Bosnia and Herzegovina, Albania, FYRoM, Serbia, Montenegro, Moldova;
Armenia, Azerbaijan, Georgia, Ukraine, Russia
- **Not in Council of Europe**: Belarus and Kosovo*(not in UN also);
- **EFTA** – Switzerland, Lichtenstein, Iceland, Norway;
- **EU Custom union**: San Marino, Monaco, Andorra, Turkey and EU;
- **To mint Euros**: San Marino, Monaco, **Vatican**, Andorra;
- **EU, not in Schengen**: Cyprus, Ireland, Bulgaria, Romania,; (Ireland obtained an opt-out-they do not have to participate in certain policy areas) ;
- **In Schengen, not in EU**: Switzerland, Iceland, Norway and Liechtenstein;
- **In Eurozone (EA 19)**: Cyprus, Ireland
 - AT, BE, Estonia, Finland, France, Germany,
 - Greece, Italy, Luxembourg, Malta, Nederland, Portugal,
 - Slovak Rep, Slovenia, Spain, Latvia, Lithuania
- **GUAM** - Organization for Democracy and Economic Development (2001)

From 6 to 28

1957 Belgium Italy
 France Luxembourg
 Germany Netherlands

1973 Denmark UK
 Ireland

1981 Greece

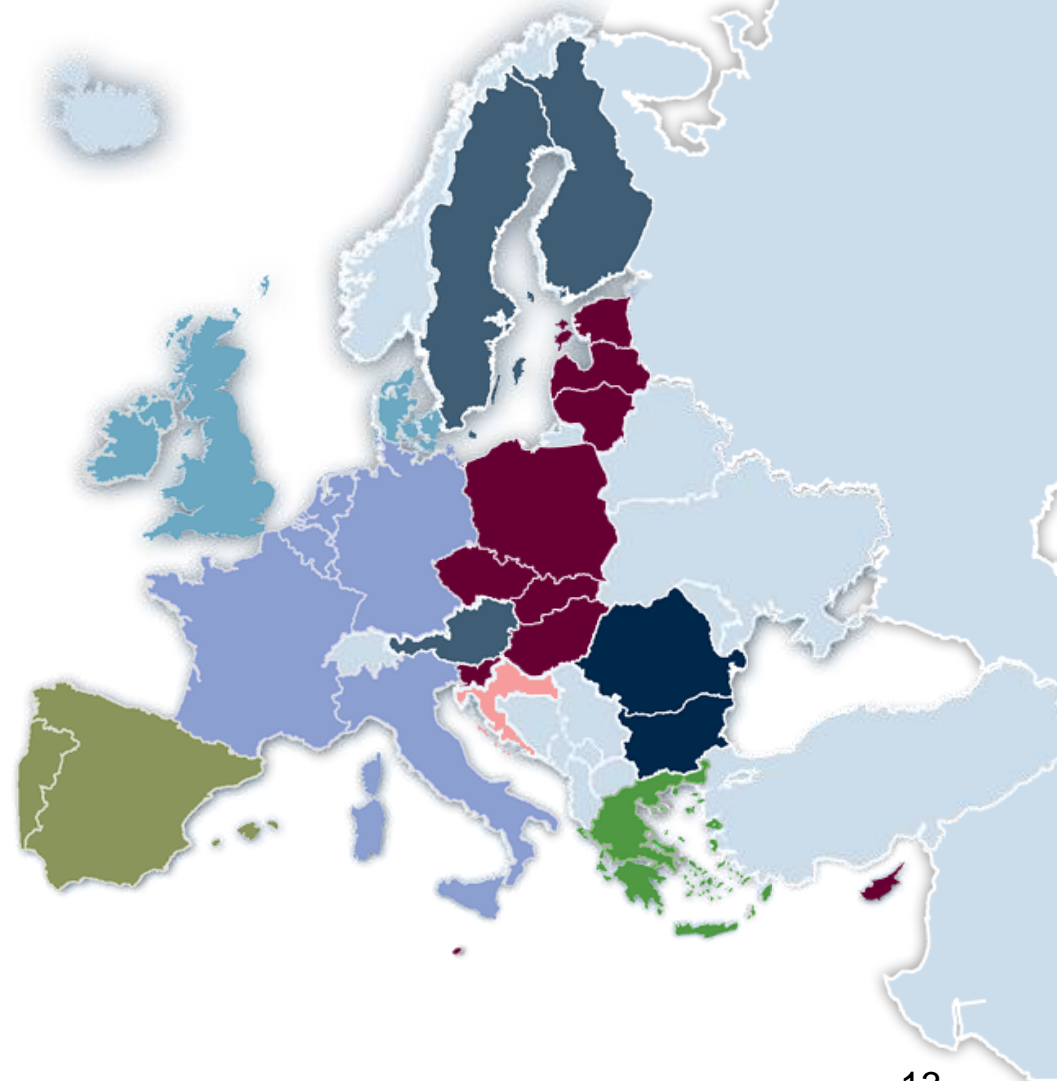
1986 Portugal Spain

1995 Austria Sweden
 Finland

2004 Cyprus Lithuania
 Czech Rep. Malta
 Estonia Poland
 Hungary Slovakia
 Latvia Slovenia

2007 Romania Bulgaria

2013 Croatia

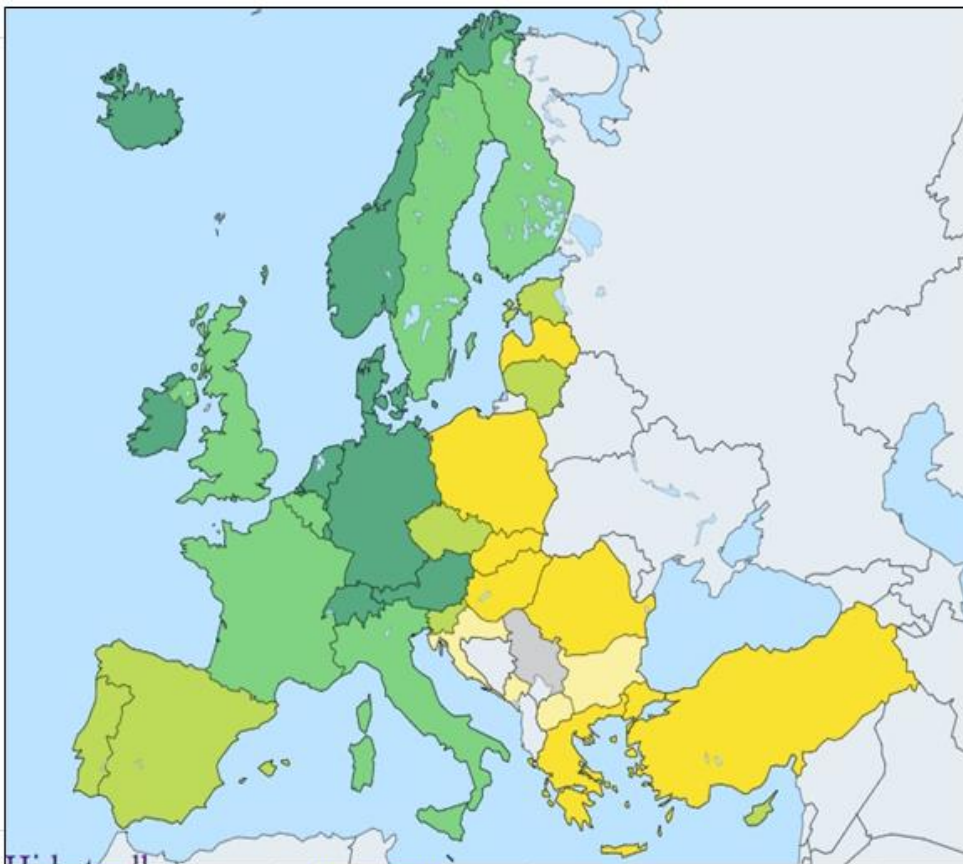

HRONOLOGIJA EVROPSKIH INTEGRACIJA I TALASI PROŠIRENJA

1948.	1951/52.	1957/58.	1965/67.	1986/87.	1992/93	1997/99.	2001/03.	2007/ 09.	
BRISEL	PARIZ	RIM	BRISEL	Jedinstveni evropski akt	MASTRIHT (osnovana EU)	AMSTERDAM	NICA	LISABON	
Euratom – Evropska agencija za atomsku energiju									
ECSC ili EZUČ - Evropska zajednica za ugalj i čelik (1952-2002.)									
		European Economic Community, EEC Evropska ekonomska zajednica (EEZ)		STUBOVI	I European Community (EC) Evropska zajednica (EZ)		European Union (EU)		
					II Pravosuđe i unutrašnji poslovi	Policijska i pravosudna saradnja u kriminalnim stvarima		Evropska unija	
		Evropska politička saradnja			III Zajednička spoljna i bezbjednosna politika (CFSP / ZSBP)				
1948 - Western European Union (WEU), Zapadnoevropska unija (ZEU)									
1949 – NATO (Evroatlantske integracije) - jačanje sistema kolektivne bezbjednosti - 28 članica, od čega 22 iz EU									
US, CA, EU 22, AL, IS, NO, TR									
DRŽAVE OSNIVAČI I TALASI PROŠIRENJA	FR, DE, IT, BE, LU, NL		DK, GB, <u>IE</u>	EL	ES, PT	<u>AT</u> , <u>SE</u> , <u>FI</u>	CZ, EE, <u>CY</u> , LV, LT, HU, <u>MT</u> , PL, SI, SK / BG, RP	HR	
	šest država osnivača (1952/1958)		prvo proširenje, 1973	Drugo proširenje, 1981	III proširenje, 1986	IV proširenje, 1995	V proširenje (2004 / 2007)	VI proširenje 2013	

	EU-27	100
1	LU	261
2	IE	191
3	DK	128
4	NL	128
5	AT	127
6	DE	121
7	SE	120
8	BE	117
9	FI	111
10	FR	106
11	UK	105
12	MT	99
13	IT	95
14	CZ	92
15	ES	91
16	CY	89
17	SI	88
18	EE	84
19	LT	82
20	PT	79
21	SK	74
22	PL	73
23	HU	73
24	LV	69
25	RO	69
26	EL	68
27	HR	65
	BG	53
	EA19	106

2019

7 120 - 261

4 69 - 65

CG - 50 AL - 31

RS - 40 BA - 32

MK - 38 KS* - 20*

8 91 - 117

1 53

8 73 - 89

2018

1	LU	254
2	IE	187
3	NL	129
4	AT	127
5	DK	126
6	DE	123
7	SE	121
8	BE	115
9	FI	110
10	FR	104
11	UK	104
12	MT	98
13	IT	95
14	ES	91
15	CZ	90
16	CY	87
17	SI	87
18	EE	81
19	LT	81
20	SK	78
21	PT	76
22	PL	71
23	LV	70
24	HU	70
25	EL	68
26	RO	64
27	HR	63
28	BG	50

EUROPEAN UNION (1)

SIMBOLS

1. Flag
 2. The Anthem
 3. Anthem of United Europe "Oda to Joy"
 4. EURO – currency
 5. Day of Evrope - 9. May
 6. MOTTO EI: United in diversity
- 28 MS
 - 24 OFFICIAL LANGUAGES

VALUES / GOALS

1. PEACE
2. STABILITY
3. (ECONOMIC) PROSPERITY
4. (European) DEMOCRATIC VALUES

INSTITUTIONS

1. PARIAMENT
2. EUROPEAN COUNCIL
3. COUNCIL
4. EUROPEAN COMMISSION
5. ECB
6. COURT OF JUSTICE OF THE EU
7. EUROPEAN COURT OF AUDITORS

EUROPEAN UNION (2) ?

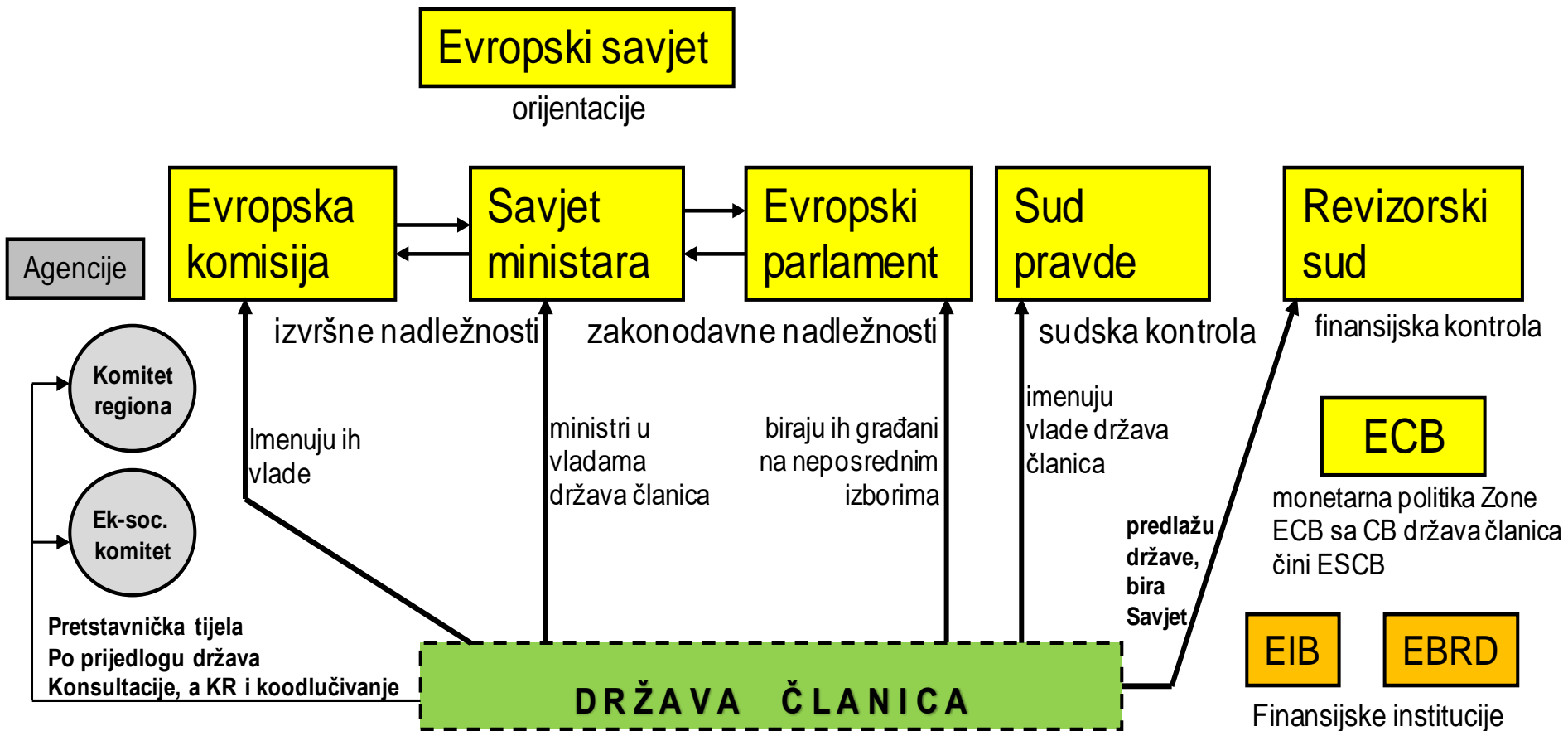
EUROPEAN UNION... (3)

1. ELECTIONS, Nationalism, Populism
2. BREXIT
3. Global challenges – request for a new EU global strategy
4. Migration policy
5. Terrorism, hybrid wars

... BUT
I AM
STAYING!

INSTITUCIONALNI DIZAJN EVROPSKE UNIJE

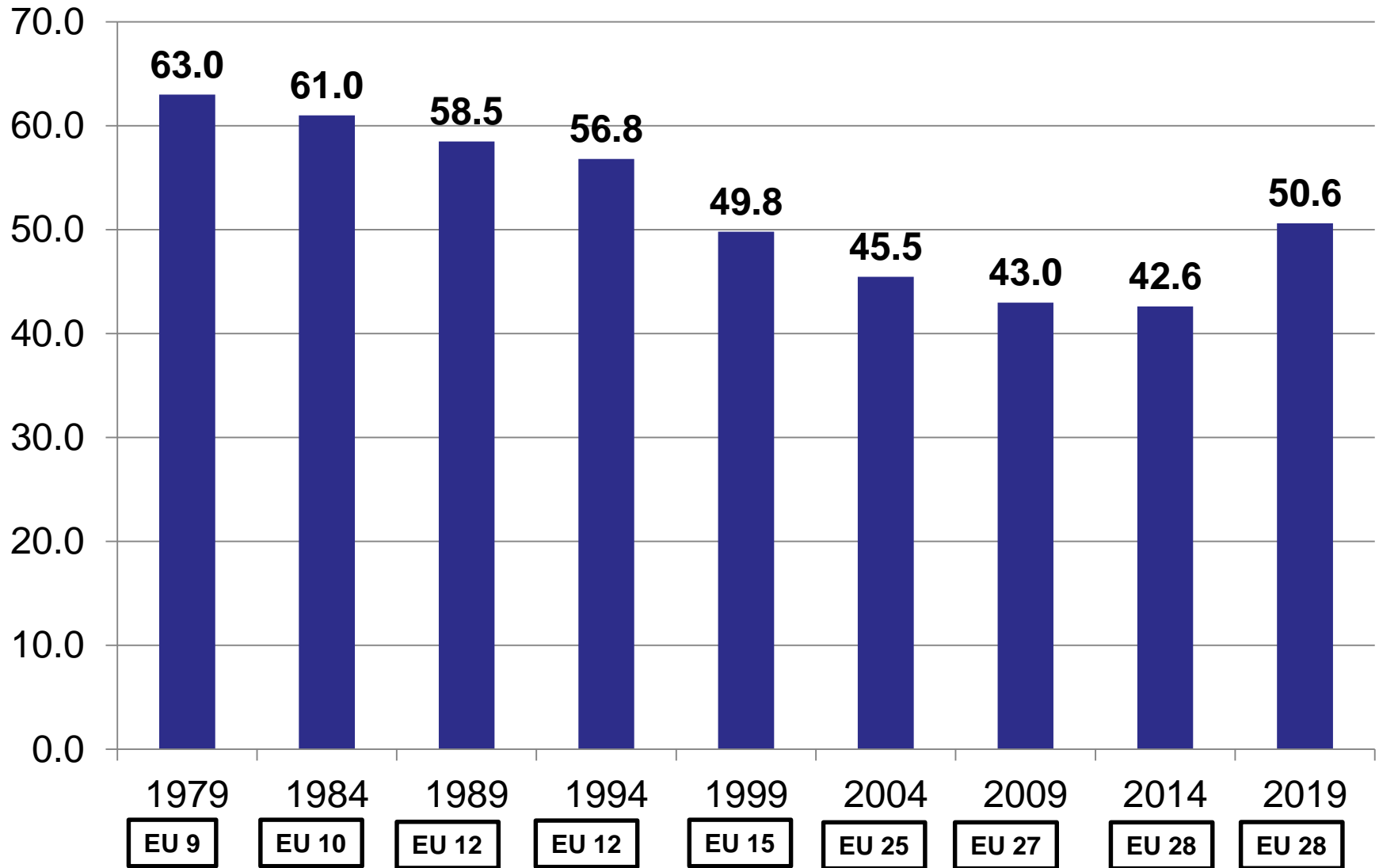

Evropski parlament (EUROPEAN PARLAMENT)

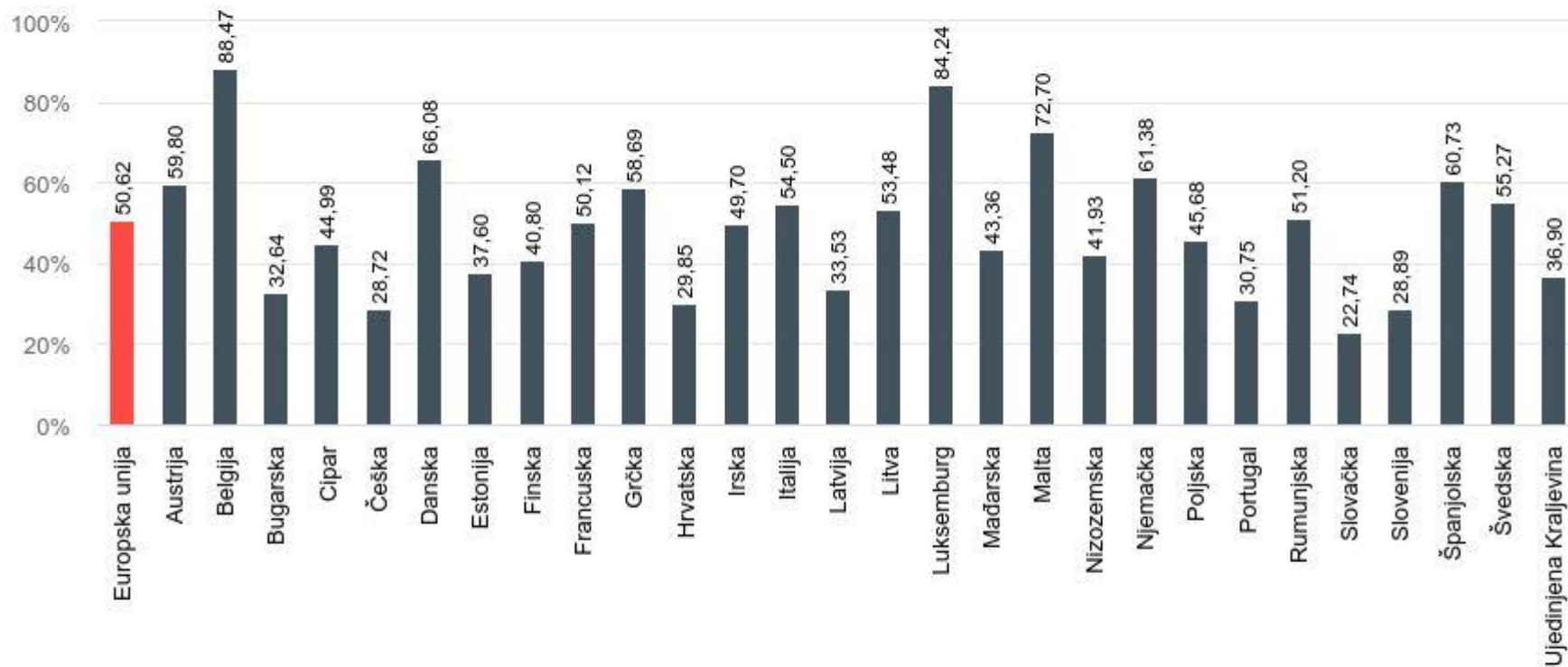
- Parlament ima tri glavne nadležnosti:
 - 1. USVAJANJE EVROPSKIH PROPISA, ZAJEDNO SA SAVJETOM EU**, u brojnim područjima politike. Uobičajeni postupak za usvajanje (donošenje) propisa EU jeste „saodlučivanje”. U tom postupku Evropski parlament i Savjet dijele zakonodavnu moć i moraju odobriti predlog Komisije kako bi isti postao propis EU.
 - 2. PARLAMENT VRŠI DEMOKRATSKI NADZOR NAD OSTALIM INSTITUCIJAMA EU**. Parlament ima nadzornu ulogu nad EK i Savjetom EU. Daje posljednju riječ kod imenovanja članova Komisije, ima i pravo da izglasa nepovjerenje Komisiji kao cjelini. EP kontrolira tekući rad Savjeta.
 - 3. UTIČE I UČESTVUJE U PROCESU USVAJANJA BUDŽETA EU**. Parlament sa Savjetom dijeli vlast nad budžetom EU, te prema tome može značajno uticati na način na koji EU troši budžet. Na kraju postupka on usvaja ili odbija budžet u cjelosti. Sa Lisabonskim ugovorom nadležnost Evropskog parlamenta je povećana, kako u oblasti kontrole budžeta, tako i nadzora nad radom Komisije.

Izlaznost na izborima za EP

Odaziv birača prema državi

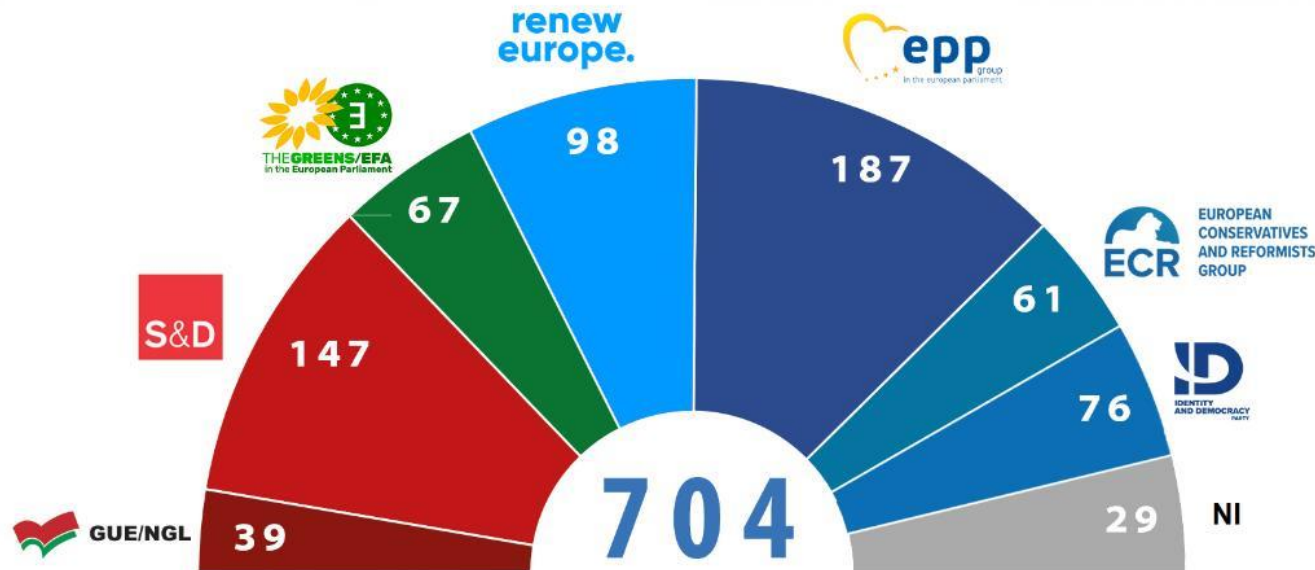
Konačni rezultati

Preparation for EP elections 2019

- EP should shrink from 751 to 705 MEPs when the UK leaves the EU.
- Besides reducing Parliament's size, a proposed re-distribution of seats, approved by the Parliament as a whole on 7 February, would also place **46 of the 73 UK seats in a reserve, leaving room for possible new countries joining in the future.**
- The remaining 27 British seats should be re-distributed among the 14 EU countries that are slightly under-represented, to even out current inequalities in their representation

European Parliament – February 2020

Political groups in the European Parliament

- EPP - Group of the European People's Party (Christian Democrats)
- S&D - Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats in the European Parliament
- ECR - European Conservatives and Reformists Group
- Renew Europe - Renew Europe group
- GUE/NGL - Confederal Group of the European United Left - Nordic Green Left
- Greens/EFA - Group of the Greens/European Free Alliance
- ID - Identity and Democracy
- NI - Non-attached Members

Since 2009, according to Parliament's rules of procedure, a political group shall consist of at least 25 Members elected in at least seven Member States.

EUL-NGL	39	5.2%
S&D	147	19.6%
Greens-EFA	67	8.9%
Renew Europe	98	13.1%
EPP	187	24.9%
ECR	61	8.1%
ID	76	10.1%
NI	29	3.9%
	704	

**Malta and Cyprus
have per 6 MEPs, Estonia has 7
1 MP from Spain could be added
– up to 705;**

European Commission Candidates 2019-2024

Ursula von der Leyen (Germany)
PRESIDENT

Frans Timmermans (The Netherlands)
EXECUTIVE VP FOR GREEN DEAL

Josep Borrell (Spain)
VP & HR FOR FOREIGN AFFAIRS & SECURITY POLICY

Margrethe Vestager (Denmark)
EXECUTIVE VP FOR DIGITAL AGE & COMPETITION

Johannes Hahn (Austria)
BUDGET & ADMINISTRATION

Kadri Simson (Estonia)
ENERGY

Paolo Gentiloni (Italy)
ECONOMY

Elisa Ferreira (Portugal)
COHESION & REFORM

Didier Reynders (Belgium)
JUSTICE

Jutta Urpilainen (Finland)
INTERNATIONAL PARTNERSHIP

Valdis Dombrovskis (Latvia)
EXECUTIVE VP & ECONOMY & SOCIAL AFFAIRS

Rovana Plumb (Romania)
TRANSPORT

Mariya Gabriel (Bulgaria)
INNOVATION & YOUTH

Sylvie Goulard (France)
INTERNAL MARKET

Virginijus Sinkevičius (Lithuania)
ENVIRONMENT & OCEANS

Maroš Šefčovič (Slovakia)
INTERINSTITUTIONAL RELATIONS & FORESIGHT

Stella Kyriakides (Cyprus)
HEALTH

Margaritis Schinas (Greece)
MIGRATION

Nicolas Schmit (Luxemburg)
JOBS

Janez Lenarčič (Slovenia)
CRISIS MANAGEMENT

Dubravka Šuica (Croatia)
VP DEMOCRACY & DEMOGRAPHY

László Trócsányi (Hungary**)
NEIGHBOURHOOD & ENLARGEMENT

Helena Dalli (Malta)
EQUALITY

Ylva Johansson (Sweden)
HOME AFFAIRS

Věra Jourová (Czech Republic)
VP FOR VALUES & TRANSPARENCY

Phil Hogan (Ireland)
TRADE

Janusz Wojciechowski (Poland)
AGRICULTURE

■ EPP ■ Renew Europe
■ S&D ■ The Greens/EFA
■ ERC

* The UK has officially confirmed that it will not nominate a candidate

** The European People's Party (EPP) membership of Hungarian party Fidesz was suspended on March 2019.

EUROPEAN PILLAR OF SOCIAL RIGHTS (2017)

Chapter I: Equal opportunities and access to the labour market

Education, training and life-long learning

Gender equality

Equal opportunities

Active support to employment:

- a. the right to timely and tailor-made assistance to improve employment or self-employment prospects
- b. Young people have the right to continued education, apprenticeship, traineeship or a job offer of good standing within 4 months of becoming unemployed or leaving education
- c. The long-term unemployed have the right to an in-depth individual assessment at the latest at 18 months of unemployment

Chapter II: Fair working conditions

Secure and adaptable employment

Wages

Information about employment conditions and protection in case of dismissals

Social dialogue and involvement of workers

Work-life balance

Healthy, safe and well-adapted work environment and data protection

Chapter III: Social protection and inclusion

Childcare and support to children

Social protection

Unemployment benefits

Minimum income

Old age income and pensions

Health care

Inclusion of people with disabilities

Long-term care

Housing and assistance to the homeless

Access to essential services

A potential threat – demographic trends (EU13)

Country	Population (mil.)		Change 2018/ 2004	Distribution of income 5th quintile/ 1st quintile 2017	Structure in EU GDP		GDP/pc PPS (EU=100)		
	2004	2018			2004 (%)	2018 (%)	1998	2004	2018
	EU	489.00			512.38	5%	4.9	100	100
BG	7.812	7.050	-9.8%	8.2	0.21	0.35	27	35	50
CZ	10.195	10.610	4.1%	3.4	0.95	1.30	73	78	90
EE	1.366	1.319	-3.4%	5.4	0.10	0.16	42	57	74
HR	4.305	4.105	-4.6%	5.0	0.00	0.32	48	56	63
CY	0.722	0.864	19.7%	4.5	0.13	0.13	86	89	87
LV	2.276	1.934	-15.0%	6.3	0.12	0.16	36	46	70
LT	3.398	2.809	-17.3%	7.3	0.18	0.28	40	51	81
HU	10.116	9.778	-3.3%	4.3	0.78	0.83	54	63	70
MT	0.399	0.476	19.2%	4.2	0.04	0.08	80	78	98
PL	38.190	37.977	-0.6%	4.6	2.12	3.13	48	51	71
RO	21.521	19.531	-9.2%	6.5	0.69	1.28	27	34	64
SI	1.996	2.067	3.6%	3.4	0.25	0.29	79	87	87
SK	5.371	5.443	1.3%	3.5	0.34	0.57	52	57	78
EU-13	107.667	103.964	-3.4%	4.8	5.91	8.88	53.7	60.5	275.6

CEAS

• Zajednički evropski sistem azila

- Dogovor je (već) postignut o pet od sedam prijedloga reforme zajedničkog evropskog sistema azila. Broj izbjeglica u istočnom Sredozemlju smanjio se za 97 %, a u središnjem Sredozemlju za 80 %. Zahvaljujući operacijama EU-a od 2015. na moru je spašeno više od 690 000 ljudi. (Junker, 2018). REFORMA MIGRACIJA MORA BITI URAVNOTEŽENA; Ne treba da se zemlje uvijek natežu i traže ad hoc rješenja svaki put kad pristigne novi brod... Ad hoc rješenja nisu dovoljna...

 Azil i EU

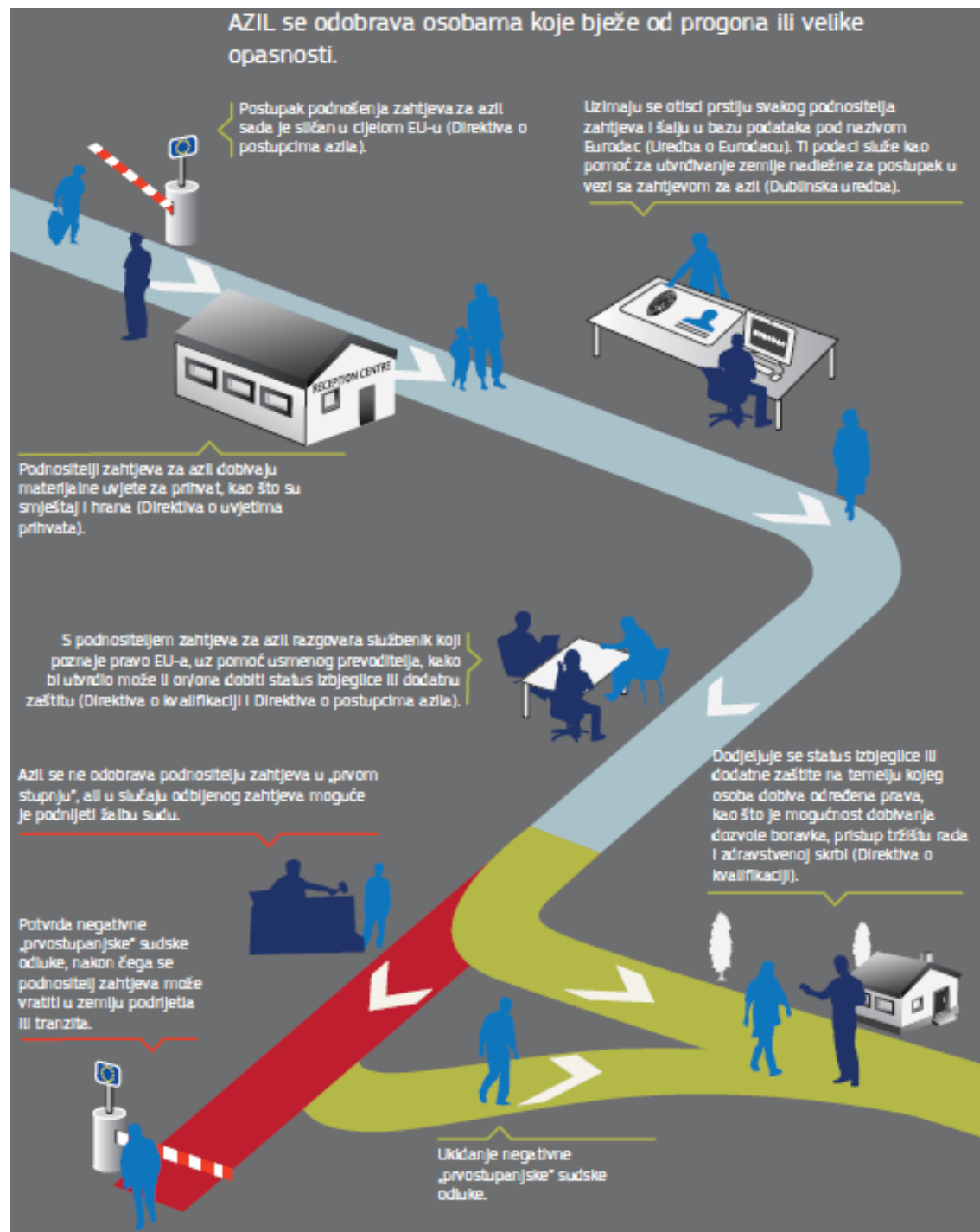
 Direktiva o postupcima azila

 Direktiva o uvjetima prihvata

 Direktiva o kvalifikaciji

 Dublinska uredba

 Uredba o Eurodacu

KRITERIJIJUMI PRISTUPANJA – “ENLARGEMENT PLUS”

POLITIČKI (Kopenhagen, 1993) <ul style="list-style-type: none">▪ Demokracija i vladavina prava▪ Ljudska prava▪ Manjine	EKONOMSKI (Kopenhagen, 1993) <ul style="list-style-type: none">▪ Efikasna tržišna ekonomija▪ Sposobnost suočavanja s pritiscima konkurencije koja dolazi sa EU tržišta	PRAVNI (Kopenhagen, 1993) <ul style="list-style-type: none">▪ Sposobnost preuzimanja obaveza članstva	ADMINISTRATIVNI (Madrid, 1995.) <ul style="list-style-type: none">▪ Prilagođavanje administrativnih struktura
--	---	---	---

REGION ZB (1997, 2006)

- Saradnja s Haškim sudom
- Povratak izbjeglica
- Zaštita manjina
- Sloboda medija
- Reforma pravosuđa
- Regionalna saradnja i razvoj dobrosusjedskih odnosa
- Kondicionalnost, konsolidacija, komunikacija,

“ENLARGEMENT +”

- fokus na političke kriterijume, posebno na nezavisnost pravosuđa, borbu protiv korupcije i org. kriminala (RO, BG, HR)
- integracioni kapacitet Unije da primi nove države članice
- apsorpcioni kapacitet zemlje kandidata da usvoji pravnu tekovinu EU i njene standarde
- čuvanje kredibiliteta procesa
- Početak pregovora sa poglavljima 23 i 24 u prvoj grupi
- Mjerljivi rezultati sprovođenja

1. EFIKASNA (FUNKCIONALNA) TRŽIŠNA EKONOMIJA – potkriterijumi:

- Makroekonomska stabilnost, održive javne finansije, ravnoteža platnog bilansa
- fer uslovi konkurencije na tržištu; liberalizacija cijena i trgovine
- Slobodan protok rogb, usluga, ljudi i kapitala;
- Sloboda osnivanja novih firmi, kao i izlazak sa tržišta (stečajni postupak) pravni sistem u svim oblastima privrednog života, uspostavljen u skladu sa EU standardima;
- uspostavljene adekvatne institucije koje prate sprovođenje EU politika i mogu komunicirati sa odgovarajućim institucijama EU i institucijama drugih država članica u svim oblastima ekonomske saradnje;
- puna primjena i poštovanje propisa i ugovora u privredi;
- zaštita vlasničkih prava;
- postojanje širokog konsenzusa o osnovama ekonomske politike i dobrog upravljanja;
- izgrađen finansijski sektor koji kanališe štednju prema produktivnim investicijama;

2. KAPACITET ZA SUOČAVANJE SA KONKURENTSKIM PRITISKOM I TRŽIŠNIM SNAGAMA KOJE DOLAZE SA VELIKOG EU TRŽIŠTA - potkriterijumi:

- postojanje funkcionalne tržišne ekonomije, uz makroekonomsku stabilnost, kako bi ekonomski akteri mogli donositi svoje odluke u ambijentu stabilnosti i predvidljivosti;
- dovoljan obim, po prihvatljivim troškovima, ljudskog i fizičkog kapitala, uključujući infrastrukturu,
- obrazovanje i istraživanje, kao i dalji razvoj ovih resursa;
- Usklađen pravni sistem, adekvatan set mjera ek. politike koje podstiču konkurentnost;
- adekvatan nivo i struktura trgovinske integracije zemlje sa EU ostvarena prije pristupanja;
- Usklađena proporcija malih preduzeća u ukupnoj strukturi kompanija u skladu sa mogućnostima ekonomskog razvoja zemlje i dostignutog nivoa integracije tržišta

EU integration dynamic of the WB6

EI PHASES	CANDIDATE COUNTRIES WITH OPEN ACCESSION		CANDIDATE COUNTRIES		POTENTIAL CANDIDATES	
	MONTENEGRO	SERBIA	NORTH MACEDONIA	ALBANIA	BH	KOSOVO*
SAA Signing	15.10.'07.	28.4.'08.	9.4.'01.	12.6.'06.	15.6.'08.	27.10.'15.
SAA Market opening	in 2012	in 2014	in 2011	in 2016	in 2013	(in 2026)
SAA Entry into force	1.5.'10.	1.9.'13.	1.4.'04.	1.4.'09.	1.6.'15.	1.4.'16.
Submit application	15.12.'08.	19.12.'09.	22.3.'04.	28.4.'09.	15.2.'16.	
Candidate country	17.12.'10.	1.3.'12.	9.12.'05.	27.6.'14.	29.5.'19. Opinion with 14 priorities	
Accession negotiation (to be) opened	29.6.'12.	21.1.'14.	June '18, Oct.'18, Oct.'19, political decision on 26 March 2020			
Chapters opened /tempor. closed	33 / 3	18 / 2				
MAIN CHALLENGES	RULE OF LAW (Judicial reform, Fight against corruption and org. crime, Human rights)					
	ECONOMIC GOVERNANCE AND COMPETITIVENESS (through ERPs)					
	PUBLIC ADMINISTRATION REFORM (PAR and PFM)					
	LEVEL OF UTILIZATION OF THE PRE-ACCESSION ASSISTANCE					

WB6 – Demographic trends and selected inequality indicators

	2008	2018	Change	%	The income quintile share ratio - S80/S20 ratio	GINI coefficient of equalized disposable income
AL	2,958,266	2,870,324	-87,942	-3%	4.4 (2012)	29.0 (2012)
BA	3,843,846	3,502,550	-341,296	-9%	5.7 (2011)	33.0 (2011)
KS*	2,153,139	1,798,506	-354,633	-16%	3.9 (2013)	29.0 (2017)
ME	615,543	622,359	6,816	1.1%	7.6 (2017)	36.7 (2017)
MK	2,045,177	2,075,301	30,124	1.5%	6.4 (2017)	32.4 (2017)
RS	7,365,507	7,001,444	-364,063	-5%	9.4 (2017)	37.8 (2017)
WB6	18,981,478	17,870,484	-1,110,994	-6%		

OD OPISNE/KVALITATIVNE OCJENE DO KVANTITATIVNE OCJENE

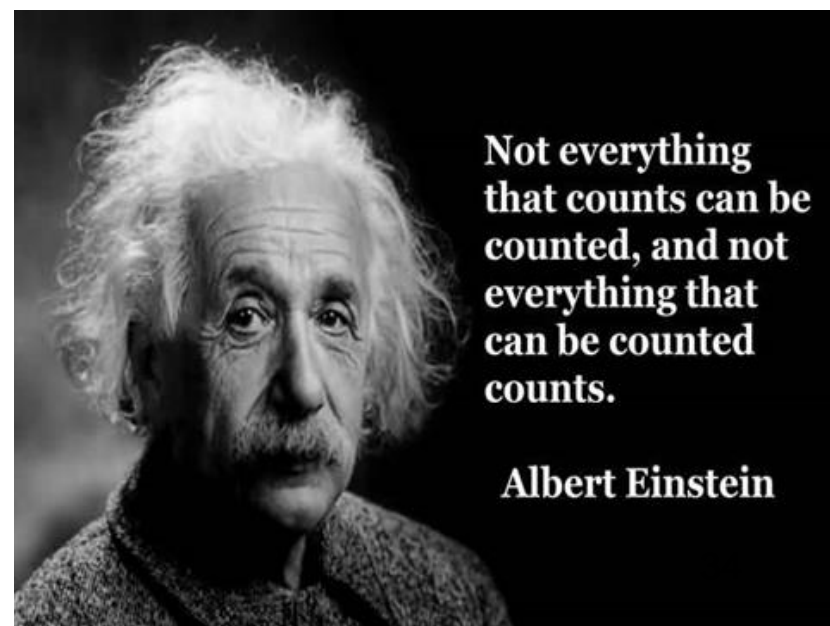
PREVOĐENJE DESKRIPTIVNIH U KVANTITATIVNE OCJENE	1	2	3	4	5
SPREMNOST ZA ČLANSTVO OSTVARENA DO SADA - STATE OF PLAY	Rana faza (1)	Određeni nivo spremnosti/ pripremljenosti za članstvo (2)	Umjerena spremnosti (3)	Dobar nivo spremnosti za članstvo (4)	Napredna spremnost za članstvo (5)
STATE OF PLAY	Early stage (1)	Some level of preparation (2)	Moderately prepared (3)	Good level of preparation (4)	Well advanced (5)
OCJENA DINAMIKE ZADNJIH 12 MJESECI	NAZADOVANJE (stanje se pogoršava)	Nema progressa	Određeni progres	Dobar progres	Veoma dobar progres
LEVEL OF PROGRESS IN LAST 12 MONTHS	Backsliding (1)	No progress (2)	Some progress (3)	Good progress (4)	Very good progress (5)

Nova metodologija Evropske komisije kod ocjene (PROGRESA/NAZADOVANJA) ZA ČLANSTVO U EU!

OVERALL PROGRESS IN SOME PILOT AREAS	AL	BA	KS	MK	ME	RS	WB6
Judiciary	2	1.5	1	2.5	3	2	2.0
Anticorruption	2	1.5	1.5	2	2	2	1.8
Org. crime	2	1.5	1	2	2	2	1.8
Freedom of expression	2.5	2	2	2.5	2	2	2.2
PAR	3	1	2	3	3	3	2.5
Economic 1	3	1	1	4	3	3	2.5
Economic 2	2	1	1	3	3	3	2.2
C23	2	2	1.5	3	3	2	2.3
C24	2	2	1	3	3	2	2.2
	1.28	0.84	0.75	1.56	1.50	1.31	1.21

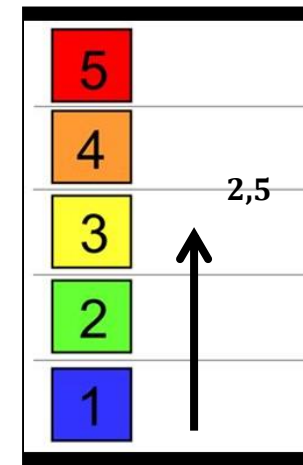
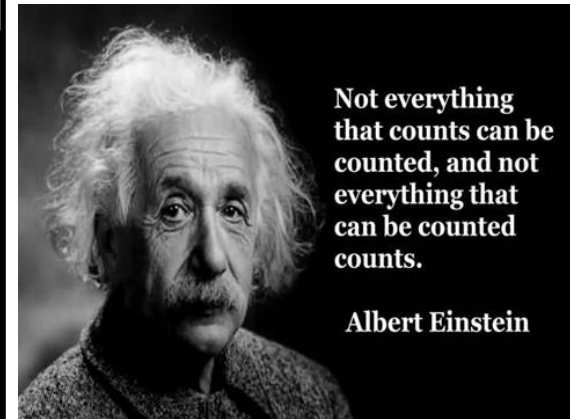
EC REPORT, May 2019

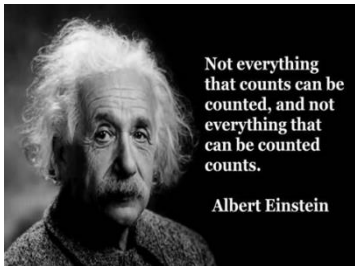
PILOT AREAS State of play	Early stage (1)	Some level of preparation (2)	Moderately prepared (3)	Good level of preparation (4)	Well advanced (5)
LEVEL OF PROGRESS - in last 12 months	Back- sliding (1)	No progress (2)	Some progress (3)	Good progress (4)	Very good progress (5)

STATE - 2020, EC Report 6.10.2020.

AREAS / CHAPTERS	AL	BA	KS*	ME	MK	RS
Public Administration Reform (PAR)	3	1	2	3	3	3
Economic 1 - capacity to cope with competitive pressure and market forces within the Union	2	1	1	3	3	2
Economic 2 - existence of a functioning market economy	3	1	1	3	4	2
C1. Free movement of goods	3	1	2	3	3	3
C2. Freedom of movement for workers	2	2	3	2	1	3
C3. Right to establishment and freedom to provide services	3	1	3	3	3	3
C4. Free movement of capital	3	3	2	3	3	3
C5. Public procurement	3	2	2.5	3	3	3
C6. Company law	3	2	2	4	4	4
C7. Intellectual property law	2	3	2	4	3	4
C8. Competition policy	2.5	2	1.5	3	3	3
C9. Financial services	3	2.5	3	3	3	3
C10. Information society and media	3	1	2	3	3	3
C11. Agriculture and rural development	2	1	2	3	3	2
C12. Food safety, veterinary and phytosanitary policy	2	2	2	3	4	3
C13. Fisheries	1	1	1	2	3	3
C14. Transport policy	2	2	1.5	3.5	3	4
C15. Energy	3	1	2	4	3	3
C16. Taxation	3	2	2	3	3	3
C17. Economic and monetary union	3	1	2	3	3	3
C18. Statistics	3	1	n.a	3	3	3
C19. Social policy and employment	2	2	1	2	3	3
C20. Entrepreneurship and industrial policy	3	1	3	3.5	3	3
C21. Trans-European networks	2	2	2	3.5	4	3
C22. Regional policy and coordination of structural instruments	3	1	n.a	3	3	3
C23. Justice and fundamental rights	2.5	2	1.5	3	2.5	2
Judiciary	2.5	1.5	1	3	2.5	2
Anticorruption	2	1.5	1.5	2	2.5	2
Freedom of expression	2.5	2	2	2	2.5	2
C24. Justice, freedom and security	2.5	2	1.5	3	3	2
Fight against org.crime	2	1.5	1	2.5	2	2
C25. Science and research	1	2	1	4	4	4
C26. Education and culture	3	1	1	4	4	4
C27. Environment and climate action	2	1.5	1	2	2	2
C28. Consumer and health protection	1	1	1	3	3	3
C29. Custom union	3	2	3	3	4	4
C30. External relations	3	2	1	4	3	3
C31. Foreign, security and defence policy	4	2	n.a.	4	3	3
C32. Financial control	3	1	2	3	3	3
C33. Financial and budgetary provisions	2	1	n.a.	1	1	2
	2.54	1.58	1.83	3.07	3.04	2.97
	2.49	1.58	1.78	3.06	3.06	3.01

CRNA GORA		2015		2016		2018		2019		2020	
	Pregovaračko poglavlje	Ukupna spremnost za članstvo	Ocjena dinamike u izvještajnom periodu	Ukupna spremnost za članstvo	Ocjena dinamike u izvještajnom periodu	Ukupna spremnost za članstvo	Ocjena dinamike u izvještajnom periodu	Ukupna spremnost za članstvo	Ocjena dinamike u izvještajnom periodu	Ukupna spremnost za članstvo	Ocjena dinamike u izvještajnom periodu
1	Slobodno kretanje roba	3	4	3	4	3	3	3	3	3	2.5
2	Slobodno kretanje radnika	1	2	2	3	2	3	2	3	2	3
3	Pravo osnivanja pred. i sloboda pružanja usluga	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3
4	Slobodno kretanje kapitala	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
5	Javne nabavke	3	4	3	3	3	1	3	2.5	3	3
6	Pravo privrednih društava	3	3	3	3	4	4	4	2.5	4	4
7	Pravo intelektualne svojine	5	3	4	3	4	4	4	4	4	3
8	Politika konkurencije	3	3	3	3	2.5	3	3	3	3	2.5
9	Finansijske usluge	3	3	3	3	3	4	3	3	3	4
10	Informaciono društvo i mediji	3	3	3	3	3	2	3	2	3	2.5
11	Poljoprivreda i ruralni razvoj	2	4	3	4	3	4	3	4	3	4
12	Bezbjednost hrane, veterin. I fitosanit. politika	2	3	3	4	3	4	3	4	3	4
13	Ribarstvo	1	4	1	2	1	4	1.5	3	2	3
14	Saobraćajna politika	3	3	3	4	3.5	3	3.5	3	3.5	2
15	Energetika	3	3	3	4	4	3	4	3	4	3
16	Oporezivanje	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4
17	Ekonomska i monetarna politika	3	3	3	2	3	4	3	3	3	2.5
18	Statistika	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3
19	Socijalna politika i zapošljavanje	2	3	2	3	2	3	2	2.5	2	4
20	Preduzetnička i industrijska politika	3	3	3	3	3	3	3	3	3.5	3
21	Transevropske mreže	3	3	3	3	3	3	3	3	3.5	3
22	Regionalna politika i koord. strukt. instrumenata	3	4	3	3	3	3	3	2.5	3	2.5
23	Pravosuđe i osnovna prava	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2.5
24	Pravda, sloboda i bezbjednost	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
25	Nauka i istraživanje	4	3	4	3	4	3	4	3	4	4
26	Obrazovanje i kultura	4	3	4	3	4	4	4	3	4	3
27	Životna sredina	1	3	2	4	2	3	3	2.5	2	3
28	Zaštita potrošača i zdravlja	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
29	Carinska unija	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3
30	Spoljni odnosi	4	3	4	4	4	3	4	3	4	3
31	Spoljna, bezbjednosna i odbrambena politika	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3
32	Finansijska kontrola	3	4	3	4	3	3	3	3	3	2.5
33	Finansijske i budžetske odredbe	1	3	1	3	1	3	1	2.5	1	2.5
prosječna ocjena		2.82	3.15	2.91	3.21	3.00	3.15	3.06	3.00	3.07	3.06

Pogled na EU sa Balkana

WHY
EUROPEAN UNION?

- Magnetna privlačnost integracija ostaje, iako je znatno doba proširenja zamijenjeno pragmatičnim evrorealizmom
- Brzina pristupa je važna, ali je nivo spremnosti još važniji (i zemalja ZB i EU)